

NIEPUBLICZNE AUTORSKIE STUDIUM DIZAJNU I FOTOGRAFII ABRYŚ

SPECJALNOŚĆ: FOTOGRAFIA I FILM

SPECJALIZACJA: FOTOGRAFIA ARTYSTYCZNA

OSTATNI TANIEC

AUTOR: ADA SAWKA

PROMOTOR: MACIEJ STAWIŃSKI

WROCŁAW 2022

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	1
INSPIRACJE.....	3
AUTORECENZJA.....	7
OPIS TECHNICZNY.....	9
BIBLIOGRAFIA.....	11
WGLĄDÓWKI.....	13

WSTĘP

Martha Graham, jedna z największych choreografek Stanów Zjednoczonych, powiedziała: „Taniec jest odzwierciedleniem naszego ciała, czasem zabawy, czasem bólu.” Jej słowa stały się moją mantrą, po tym, jak opuściłam zespół taneczny, by odciąć się od tego, co było w nim dla mnie najgorsze. Dzięki tej decyzji zachowałam równowagę psychofizyczną. Wybierając temat pracy dyplomowej nie spodziewałam się, że inspiracją będą dla mnie wydarzenia z przeszłości. Taniec był moim zajęciem przez dłuższy czas, a przynależenie do zespołu miało swoje dobre i złe strony. Ta taneczna przeszłość siedzi we mnie i nadal uciska psychicznie.

W zespole jesteś jednym z pionków, możesz być wyżej w hierarchii jeśli dostaniesz więcej wyróżnień solowych. Przez lata tańczenia, prawie siedem lat, zawsze byłam pionkiem, tak jak inni. Moja pozycja zmieniła się diametralnie na warsztatach, kiedy choreograf wyznaczył mnie do głównej solówki w spektaklu. Wtedy zostałam obdarowana przez niektóre koleżanki i kolegów chamskim zachowaniem. Dali mi odczuć, że się do tego nie nadaję. Było to tym bardziej bolesne, że po ich stronie stanęła moja trenerka. Nigdy nie poznałam jej konkretnych odczuć względem mnie, ale następnego dnia, kiedy doznałam kontuzji – była bardzo zadowolona. Tygodnie mojej rekonwalescencji były dla mnie chwilą oddechu od dziwnych relacji, jakie występowały w zespole. Powrót do zespołu okazał się błędem. Potem było coraz gorzej. Wypchnięto mnie na margines.

Jedyne co mnie trzymało w zespole przez następne lata, to choreograf Thierry Verger Eizra. Francuz nowokaledońskiego pochodzenia stosujący autorską technikę modal underground, która okazała się być idealna dla mnie. Eizra skupia się na utworzeniu relacji między tancerzami, ale też pozwala na kształtowanie osobowości każdego tancerza z osobna. W ten sposób moja osobowość tancerki utworzyła się od nowa, z kompletnie innym nastawieniem na ruch jakiego uczono mnie wcześniej. Przede wszystkim poczułam, że w końcu siebie lubię. Tańczyłam jeżdżąc za Eizrą na warsztaty po Polsce, by czuć się ze sobą dobrze. Z coraz rzadszymi jego przyjazdami, nie potrafiłam współistnieć w zespole. Po pewnym czasie zaprzestałam tańca.

Zdjęcia w serii dyplomowej pokazują moją drogę taneczną, a także trudność bycia wśród innych oraz próby dopasowania się do społeczności. Ta skomplikowana relacja została zamknięta w dziewięciu kadrach, w których każde zdjęcie jest symbolem jednej sytuacji, a cała seria komponuje je w historię. Postawiłam siebie w roli choreografa i inscenizowałam całość. To było trudne dla mnie zadanie.

Okazuje się, że wierne odtworzenie emocji sprzed lat jest niemożliwe. Pomogła mi jedna z tancerek, którą bardziej wtajemniczyłam w moją dawną relację z zespołem i tańcem. Razem z pozostałą dwójką tancerek stworzyliśmy choreografię z naciskiem na konkretne sytuacje. Niektóre zdjęcia są przedstawieniem tego w jaki sposób postrzegam siebie w roli byłej tancerki, inne są obrazem relacji powstałej między nami, czyli mną i osobami fotografowanymi, podczas zdjęć. Pozwoliłam dziewczynom na improwizację w kontakcie, byciu w relacji między sobą, pozostaniu w roli, ale też i pokazaniu własnych odczuć. W ten sposób powstały kadry, które uogólniają różne stany psychofizyczne z mojej dawnych emocji.

INSPIRACJE

Główną moją inspiracją jest choreograf Thierry Verger Eizra, z którym miałam okazję współpracować przez kilka lat, podczas jego pobytów w Polsce. Był jednym z najbardziej cenionych choreografów polskiej edycji programu tanecznego „You Can Dance”. Jego autorska technika modal underground jest inspirowana sztukami walk Bliskiego Wschodu oraz współczesnym ruchem tanecznym. Eizra tworzy ruch, skupiając się na tym, jak porusza się tancerz i synchronizuje się w całość z drugim ciałem, dając mu jednocześnie swobodę ruchu. Z doświadczenia pamiętam, że będąc w duecie przez niego stworzonym, czułam się zjednoczona z ruchem partnera ale też miałam swobodę dla siebie. Thierry komponuje ruch w taki sposób, by każdy tancerz czuł się ze sobą dobrze w tym, co robi. To była jedna z piękniejszych lekcji, które wyniosłam z tańca. Jego sposób nauki ruchu uważam za najbardziej praktyczny i najistotniejszy w nauczaniu tańca. Przede wszystkim uczymy się relacji – w moim przypadku, dopiero z Thierryem tego doświadczyłam.

Thierry Verger Eizra podczas prób choreograficznych do spektaklu

Jednym z wielu fotografów, którzy wpłynęli na mnie, by zrobić taki temat pracy, jest Bill Wadman i jego seria fotografii tancerzy na długim czasie – „Motion”. Fotograf początkowo potraktował projekt jako eksperyment, który był dużym odejściem od jego wcześniejszej twórczości. Na zdjęciach prezentuje sylwetki tancerzy, które tworzą abstrakcyjne formy, bliskie malarstwu.

Bill Wadman, wybrane zdjęcia z projektu „Motion”, 2009

Kolejnym fotografem, który zajmuje się tańcem jest Howard Schatz. Tworzy zdjęcia tancerzy od ponad 30 lat i pokazuje na swoich fotografiach doświadczenie pracy z profesjonalistami. Dzięki temu można zauważyć, jakie ma wyczucie na układające się ciało, rysując przy tym pozy, w których jest ono napięte do granic możliwości.

Howard Schatz, fotografie znajdujące się w książce „Passion & Line”, 2008

Do fotografów artystycznych, inspirujących mnie w tej pracy, dodam też Man Ray'a – artystę, który rozwinął dadaizm. Mając szeroką dowolność wyrazu artystycznego, zerwał z poprzednimi tradycjami artystycznymi, dając sobie więcej swobody. Jako twórca zaczął malować i tworzyć awangardowe filmy, a fotografią zajął się, kiedy przeprowadził się do Francji. Tam zrewolucjonizował sztukę fotograficzną i dużo znanych osób pozowało mu do zdjęć.

Man Ray Torso (Return to Reason), 1923

Man Ray – Erotique-voilee, 1933

Z polskich twórców wpływ na mnie ma Agata Serge, która specjalizuje się w modzie. Jej dużą rozpoznawalność dał długoterminowy cykl portretów „Freckles”. Właśnie ten jej projekt był dla niezwykle interesujący, bo fotografie z niego pokazują naturalne piękno.

Agata Serge, portrety z projektu „Freckles”

Kolejnym fotografem, którego pracami się zachwycam, jest Peter Lindbergh. Również specjalizujący się w modzie, nazywany ojcem chrzestnym fenomenu supermodelek. Choć dużo osobowości pojawia się przed obiektywem Lindbergha, to jednak przedstawiał ludzi w sposób najbardziej szczerzy, a zarazem minimalistyczny. Potrafił wydobyć niezwykle ekspresję z fotografowanych osób.

P. Lindbergh – Helena Christensen, 1990

P. Lindbergh – Lynne Koester, 1984

AUTORECENZJA

Przez cały proces tworzenia pracy ciągle myślałam o moich tanecznych doświadczeniach z przeszłości. Targały mną emocje. Zastanawiałam się, czy oby na pewno chcę kontynuować temat. Przypominanie sobie bolesnych sytuacji, w które nie wszyscy byli wtajemniczeni, stało się dla mnie wyzwaniem. Opowiadam tymi kadrami swoją wersję wydarzeń. Temat jest dla mnie na tyle ciężki, że myślenie o nim wciąż mnie boli. Jednak ta praca sama w sobie jest zewnętrznym otwarciem się i zaakceptowaniem, tego czego już nie zmienię. Mam nadzieję, że udało mi się zachować równowagę między tym, co było istotne do przedstawienia, a czynnikami, na które nie miałam większego wpływu. Z bardziej perfekcjonistycznym podejściem wpadłabym w panikę z powodu każdego małego niepowodzenia i nie czułabym satysfakcji z kilku sesji do tej pracy.

Podziękowania dla Ewy Wyględowskiej, Julity Koper i Agaty Zając.

Za pomoc przy udostępnieniu miejsca, uspokajaniu mnie, wierzenie we mnie, kiedy nie byłam niczego pewna.

OPIS TECHNICZNY

Zdjęcia są dokumentacją spotkania ze studentkami aktorstwa oraz tancerkami, w sali teatralnej budynku Akademii Sztuk Teatralnych im. St. Wyspiańskiego, filii we Wrocławiu. Pierwszym elementem sesji było opisanie historii emocjonalnej i różnych stanów, które chciałam uwiecznić. Następnie współtworzyłyśmy choreografię i ją zrealizowałyśmy.

W etapie postprodukcyjnym zaczęłam od selekcji zdjęć, kategoryzując na ujęcia, które są elementem choreografii i te, które są zbyt dużym od niej odejściem. Następnie z choreograficznymi ujęciami wykonałam wstępne poprawki z pomocą programu Lightroom. Podałam też takiej edycji kadry improwizowane, a potem ponownie zrobiłam selekcję z choreograficznymi i improwizowanymi ujęciami.

Z takimi zdjęciami poszłam do promotora, który pomógł mi wybrać kadry z tych dwóch kategorii i układać zdjęcia w kolejności. Z wybranymi ujęciami edytowałam je w programie Photoshop, retuszując niedoskonałości, poprawiając jasność i kontrasty.

Przygotowując zdjęcia do ostatecznego druku, najpierw powielalam je na małym formacie (20x20), by znaleźć, to co wymaga poprawy. Z każdą kolejną edycją robiłam wstępne wydruki na małych wymiarach. Finalnie zdjęcia zostały wydrukowane na formacie 50x50 na papierze Ceramic Fibre z podklejeniem do płyty PCV.

Wszystkie zdjęcia wykonane aparatem Canon EOS200D, obiektywem ultrasonic EFS 17-85mm.

BIBLIOGRAFIA

Wywiad - Thierry Verger, choreograf „You Can Dance” w Poznaniu w rozmowie z Agatą Solarską
<https://www.youtube.com/watch?v=SOdMBPyLm3E>

<https://www.lecentredesarts.com/professeurs/thierry-verger>

Artykuł o projekcie „Motion” Billa Wadmana

<https://petapixel.com/2012/12/20/blurry-long-exposure-portraits-showing-dancers-in-motion/>

Artykuł o książce fotografii tańca Howarda Schatza – Tancerze to marzenie fotografa, Howard Schatz
chwycił piękno ruchu na doskonałych zdjęciach

<https://www.swiatobrazu.pl/tancerze-to-marzenie-fotografa-howard-schatz-chwycil-piekno-ruchu-na-doskonalych-zdjeciach-36636.html>

Michel Sanouillet, Dada 1915-1923, Paryż 1969

Man Ray: Prophet of the Avant-Garde (1999 documentary)

<https://www.youtube.com/watch?v=jb56PMEzUFI>

<https://www.interticket.pl/program/manray-barbarzynca-6929>

Wywiad z Agatą Serge

<https://www.fotopolis.pl/temat-miesiaca/fotografia-portretowa/30173-agata-serge-by-zaistniec-trzeba-dzialac>

Artykuł o Peterze Lindberghu

<https://www.swiatobrazu.pl/mistrzowie-fotografii-mody-peter-lindbergh-21447.html>

WGLĄDÓWKI

